



Εκπαιδευτικός, Επιστημονικός και  
Πολιτιστικός Οργανισμός  
των Ηνωμένων Εθνών  
Organisation des Nations Unies  
pour l' éducation,  
la science et la culture

ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO  
ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ  
CLUB POUR L' UNESCO  
MUNICIPALITÉ DE MAROUSSI (ΑΤΤΙΚΑ)

- ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΟΜΙΛΩΝ,
- ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO
- MEMBRE DE LA FEDERATION HELLENIQUE
- DES CLUBS ASSOCIATIONS ET CENTRES POUR L' UNESCO

## ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ

Ενημερωτικό υλικό και μελέτες του

Ομίλου για την Unesco

Δήμου Αμαρουσίου Περιφέρειας Αττικής

Στο πλαίσιο της υλοποίησης του σχεδίου δράσης:

**«Δίκτυο προώθησης της ισότητας των φύλων και αντιμετώπισης της έμφυλης βίας και των κοινωνικών στερεοτύπων»**



Τεύχος 1



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας  
και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ



ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ  
ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Το υπόεργο εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ 2007-2013" του Υπουργείου Εσωτερικών και αφορά στην υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης «Δίκτυο προώθησης της ισότητας των φύλων και αντιμετώπισης της έμφυλης βίας και των κοινωνικών στερεοτύπων» στο πλαίσιο της Πράξης 3.2.4. «Υποστήριξη των Μ.Κ.Ο. (Γυναικείων Οργανώσεων)».

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ  
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ  
Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής «Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΚΠΣ 2000-2006, του ΕΣΠΑ και λοιπών Συγχρηματοδοτούμενων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων» (ΓΓΙΦ/ΕΥΕ)





Εκπαιδευτικός, Επιστημονικός και  
Πολιτιστικός Οργανισμός  
των Ηνωμένων Εθνών  
Organisation des Nations Unies  
pour l' éducation,  
la science et la culture

ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO  
ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ  
CLUB POUR L' UNESCO  
MUNICIPALITÉ DE MAROUSSI (ΑΤΤΙΚΑ)

- ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΟΜΙΛΩΝ,
- ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO
- MEMBRE DE LA FEDERATION HELLENIQUE
- DES CLUBS ASSOCIATIONS ET CENTRES POUR L' UNESCO

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<b>ΤΟ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΟ ΩΣ ΒΑΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΚΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ - ΤΟ ΠΡΟΠΛΑΣΜΑ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΕΝΑΝΤΙ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ.....</b>	<b>4</b>
<i>Εισαγωγή.....</i>	<i>4</i>
<i>Εργασία και στερεότυπα.....</i>	<i>4</i>
<i>Η δημιουργία των στερεοτύπων - Ο ρόλος των ΜΜΕ.....</i>	<i>5</i>
<i>Μία καταλυτική συνιστώσα.....</i>	<i>5</i>
<b>ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΑ ΜΜΕ.....</b>	<b>7</b>
<i>Η έρευνα &amp; η μεθοδολογία της.....</i>	<i>7</i>
<i>Αποτελέσματα Έρευνας.....</i>	<i>9</i>
<i>Ενημερωτικές εκπομπές.....</i>	<i>9</i>
<i>Ειδήσεις.....</i>	<i>10</i>
<i>Συνολικά ποσοστά (ειδήσεις και ενημερωτικές εκπομπές).....</i>	<i>12</i>
<b>ΒΙΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΥΛΟ.....</b>	<b>14</b>
<b>ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ.....</b>	<b>17</b>



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας  
και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ



ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ  
ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Το υπόεργο εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ 2007-2013" του Υπουργείου Εσωτερικών και αφορά στην υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης «Δίκτυο προώθησης της ισότητας των φύλων και αντιμετώπισης της έμφυλης βίας και των κοινωνικών στερεοτύπων» στο πλαίσιο της Πράξης 3.2.4. «Υποστήριξη των Μ.Κ.Ο. (Γυναικείων Οργανώσεων)».

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ  
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ  
Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής «Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΚΠΣ 2000-2006, του ΕΣΠΑ και λοιπών Συγχρηματοδοτούμενων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων» (ΓΤΙΦ/ΕΥΕ)



Εκπαιδευτικός, Επιστημονικός και  
Πολιτιστικός Οργανισμός  
των Ηνωμένων Εθνών  
Organisation des Nations Unies  
pour l' éducation,  
la science et la culture

ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO  
ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ  
CLUB POUR L' UNESCO  
MUNICIPALITÉ DE MAROUSSI (ATTICA)

- ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΟΜΙΛΩΝ,
- ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO
- MEMBRE DE LA FEDERATION HELLENIQUE
- DES CLUBS ASSOCIATIONS ET CENTRES POUR L' UNESCO

## Γυναίκες, βία και στερεότυπα

**Το στερεότυπο ως βάση της διάκρισης των φύλων - Το πρόπλασμα της βίας έναντι των γυναικών.**

### **Εισαγωγή**

Η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της κοινωνικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αναγνωρίζεται ως κρίσιμος παράγοντας για την οικονομική της ανάπτυξη και την κοινωνική της συνοχή.

Παρά την αυξανόμενη συμμετοχή των γυναικών στην απασχόληση εξακολουθούν και σήμερα να υπάρχουν σημαντικές διαφορές στη θέση των ανδρών και των γυναικών στην αγορά εργασίας.

Στην Ελλάδα, αν και παρουσιάζεται αυξητική τάση συμμετοχής γυναικών παραγωγικής ηλικίας στην απασχόληση και σταδιακή μείωση της γυναικείας ανεργίας, ανισότητες εξακολουθούν να υφίστανται αναφορικά με τη θέση των γυναικών στην αγορά εργασίας. Τα στερεότυπα και οι διακρίσεις σε βάρος των γυναικών στον εργασιακό χώρο σχετίζονται με διαφορές αμοιβών στον ιδιωτικό τομέα, με ανισότητες στις ευκαιρίες εξέλιξης, με επαγγελματικό διαχωρισμό, κλπ. Έτσι, διαμορφώνεται ένας σοβαρός ανασταλτικός παράγοντας στην αποτελεσματική αξιοποίηση του συνόλου του ανθρώπινου δυναμικού, με αρνητικές επιπτώσεις στην παραγωγικότητα και την ανάπτυξη.

(Πηγή: <http://www.esfhellas.gr/articleDetails.aspx?iden=101>)

### **Εργασία και στερεότυπα**

Επομένως τα επαγγέλματα, που θεωρούνται τυπικά "γυναικεία," προϋποθέτουν χαρακτηριστικά προσωπικότητας, που στερεότυπα αποδίδονται στις γυναίκες και που εμπεριέχονται στο ρόλο της συζύγου, της νοικοκυράς και της μητέρας. Μερικά από τα στερεοτυπικά τυπικά γυναικεία επαγγέλματα είναι τα εξής: κοινωνική λειτουργός, νηπιαγωγός, δασκάλα, γραμματέας, νοσοκόμα, μαία, πωλήτρια, ρεσεψιονίστ, τηλεφωνήτρια, κομμώτρια, καθαρίστρια, μοδίστρα και άλλα.

Από την άλλη τα επαγγέλματα, που θεωρούνται τυπικά "αντρικά" προϋποθέτουν χαρακτηριστικά προσωπικότητας, που στερεότυπα αποδίδονται στους άντρες. Μερικά από τα στερεοτυπικά αντρικά επαγγέλματα είναι τα ακόλουθα: μαθηματικός, πολιτικός μηχανικός, γιατρός, δικηγόρος, πολιτικός,



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας  
και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ



ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ  
ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Το υποέργο εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ 2007-2013" του Υπουργείου Εσωτερικών και αφορά στην υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης «Δίκτυο προώθησης της ισότητας των φύλων και αντιμετώπισης της έμφυλης βίας και των κοινωνικών στερεοτύπων» στο πλαίσιο της Πράξης 3.2.4. «Υποστήριξη των Μ.Κ.Ο. (Γυναικείων Οργανώσεων)».

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ  
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ  
Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής «Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΚΠΣ 2000-2006, του ΕΣΠΑ και λοιπών Συγχρηματοδοτούμενων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων» (ΓΤΙΦ/ΕΥΕ)



Εκπαιδευτικός, Επιστημονικός και  
Πολιτιστικός Οργανισμός  
των Ηνωμένων Εθνών  
Organisation des Nations Unies  
pour l' éducation,  
la science et la culture

ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO  
ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ  
CLUB POUR L' UNESCO  
MUNICIPALITÉ DE MAROUSSI (ATTICA)

- ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΟΜΙΛΩΝ,
- ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO
- MEMBRE DE LA FEDERATION HELLENIQUE
- DES CLUBS ASSOCIATIONS ET CENTRES POUR L' UNESCO

αρχιτέκτονας, πιλότος, επιστήμονας, διευθυντής εταιρείας, στέλεχος επιχείρησης, οδηγός λεωφορείου, δικαστής, δήμαρχος και άλλα.

Είναι ευδιάκριτο ότι τα στερεοτυπικά γυναικεία επαγγέλματα θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως επαγγέλματα προσφοράς υπηρεσιών και παροχής φροντίδας προς τους άλλους και βασίζονται στην εκ φύσεως ανάγκη, σύμφωνα πάντα με τα στερεότυπα, της γυναίκας να προσφέρει στους άλλους, φροντίδα από την ευαισθησία της για τις ανάγκες των άλλων. Αντίθετα τα στερεοτυπικά αντρικά επαγγέλματα χαρακτηρίζονται από το κύρος, που προσδίδουν, την κοινωνική αναγνώριση, αλλά και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, που πρέπει να διαθέτει κάποιος για να τα ασκήσει, όπως είναι η ευστροφία, η δημιουργικότητα, η έμφυτη κλίση στις επιστήμες, η μυϊκή δύναμη και γενικά όλα τα στερεοτυπικά χαρακτηριστικά, που αποδίδονται στους άντρες.

Θα ήταν βέβαια ανακριβές να ισχυριστεί κανείς, πως στη σημερινή εποχή οι γυναίκες δεν καταλαμβάνουν θέσεις στην αγορά εργασίας, που παραδοσιακά κατείχαν οι άντρες. Πράγματι πολλές γυναίκες έχουν εισχωρήσει σε επαγγέλματα, που θεωρούνταν ως αντρικά, όπως του γιατρού, του δικηγόρου, του μηχανικού, του αρχιτέκτονα, του πολιτικού. Πολύ συχνά όμως καταλαμβάνουν ιεραρχικά κατώτερες θέσεις από τους άντρες. Έτσι για παράδειγμα οι γυναίκες γιατροί ειδικεύονται περισσότερο ως παιδίατροι, μικροβιολόγοι ή ψυχίατροι παρά ως χειρουργοί ή μαιευτήρες. Οι γυναίκες δικηγόροι πιο συχνά γίνονται συμβολαιογράφοι ή αναλαμβάνουν υποθέσεις διαζυγίων, ενώ πολύ σπάνια γίνονται ποινικολόγοι ή δικαστικοί. Οι γυναίκες μηχανικοί ή αρχιτέκτονες αναλαμβάνουν την εκπόνηση κυρίως σχεδίων για κατοικίες, παρά για μεγάλα έργα, γέφυρες ή εργοστάσια.

## Η δημιουργία των στερεοτύπων - Ο ρόλος των ΜΜΕ

### Μία καταλυτική συνιστώσα

Έρευνες, που έγιναν στην Αμερική κατά τις δεκαετίες του 50', 60', 70' έδειξαν ότι μόνο 20 με 35% των χαρακτήρων, που βλέπαμε στα τηλεοπτικά προγράμματα ήταν γυναίκες (D. Gauntlett 2002). Όσον αφορά την Ελλάδα, τη δεκαετία του 80' παρατηρήθηκε ότι υπήρχε πολύ μικρή συμμετοχή γυναικών δημοσιογράφων στις ενημερωτικές εκπομπές.

Η Joan Ackner πιστεύει ότι τα στάδια της κοινωνικοποίησης σε σχέση με το κοινωνικό φύλο καθορίζονται μέσα από τουλάχιστον πέντε διαφορετικές αλληλοσυσχετιζόμενες κοινωνικές διαδικασίες.



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας  
και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ



ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ  
ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Το υπόεργο εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ 2007-2013" του Υπουργείου Εσωτερικών και αφορά στην υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης «Δίκτυο προώθησης της ισότητας των φύλων και αντιμετώπισης της έμφυλης βίας και των κοινωνικών στερεοτύπων» στο πλαίσιο της Πράξης 3.2.4. «Υποστήριξη των Μ.Κ.Ο. (Γυναικείων Οργανώσεων)».

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ  
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ  
Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής «Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΚΠΣ 2000-2006, του ΕΣΠΑ και λοιπών Συγχρηματοδοτούμενων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων» (ΓΤΙΦ/ΕΥΕ)



Εκπαιδευτικός, Επιστημονικός και  
Πολιτιστικός Οργανισμός  
των Ηνωμένων Εθνών  
Organisation des Nations Unies  
pour l' éducation,  
la science et la culture

**ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO  
ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ  
CLUB POUR L' UNESCO  
MUNICIPALITÉ DE MAROUSSI (ATTICA)**

- ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΟΜΙΛΩΝ,
- ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO
- MEMBRE DE LA FEDERATION HELLENIQUE
- DES CLUBS ASSOCIATIONS ET CENTRES POUR L' UNESCO

1. Η κατασκευή των διακρίσεων, που αφορούν το κοινωνικό φύλο συντελείται στην εργασία, την οικογένεια, το κράτος, την πολιτική.
2. Η κατασκευή συμβόλων και εικόνων μέσω της γλώσσας, της ιδεολογίας, της ένδυσης και των ΜΜΕ εξηγούν, εκφράζουν και ενισχύουν αυτές τις διακρίσεις.
3. Οι σχέσεις μεταξύ ανδρών και γυναικών, όταν επικοινωνούν μεταξύ τους, ενέχουν στοιχεία εξουσίας και υποταγής.
4. Για παράδειγμα, οι θεωρητικοί του επικοινωνιακού λόγου [conversational theorists] μελέτησαν πώς κατά την καθημερινή συνομιλία ο καθορισμός του θέματος, οι διακοπές, η σειρά του κάθε ομιλητή υποδηλώνουν την ανισότητα των φύλων.
5. Οι παραπάνω τρεις διαδικασίες συντελούν στη διαμόρφωση των στοιχείων της ατομικής ταυτότητας ως προς το φύλο.
6. Το κοινωνικό φύλο εμπλέκεται στις καθοριστικές, συνεχείς διαδικασίες, που δημιουργούν και επιβάλλουν οι κοινωνικές δομές.

Σύμφωνα με την Ann Oakley, που εισήγαγε τον όρο στην κοινωνιολογία, το «φύλο» αναφέρεται στη βιολογική διάκριση σε ανδρικό και γυναικείο και το «κοινωνικό φύλο» στην παράλληλη και κοινωνικά άνιση διάκριση σε αρσενικό και θηλυκό. Επομένως το κοινωνικό φύλο εστιάζεται στις κοινωνικά κατασκευασμένες διαστάσεις των διαφορών μεταξύ ανδρών και γυναικών. Επιπλέον όμως ο όρος «κοινωνικό φύλο» έχει στη συνέχεια διευρυνθεί: δεν αφορά μόνο την ατομική ταυτότητα και προσωπικότητα ενός ατόμου, αλλά αναφέρεται, σε συμβολικό επίπεδο, στα πολιτισμικά ιδεώδη και στερεότυπα, που αφορούν την αρρενωπότητα και τη θηλυκότητα, και σε δομικό επίπεδο στη διάκριση των δύο φύλων κατά την εργασία στο πλαίσιο των κοινωνικών θεσμών και οργανώσεων. Κατά την δεκαετία του 1970, οι κοινωνιολογικές και ψυχολογικές έρευνες επικεντρώθηκαν στην επιστημονική οριοθέτηση του κοινωνικού φύλου. Αυτό σημαίνει ότι επεδίωξαν να αποδείξουν ότι οι διαφορές και οι διακρίσεις μεταξύ ανδρών και γυναικών δε μπορούν να ερμηνευτούν με βάση την βιολογική διαφορά και ότι οι πολιτισμικά κυρίαρχες ιδέες για την αρρενωπότητα και τη θηλυκότητα αποτελούν στερεότυπα, που αντιστοιχούν μόνον επιφανειακά στην πραγματικότητα.

Έτσι αποδείχθηκε πως υπάρχουν μεγάλες δια-πολιτισμικές διαφοροποιήσεις στις ιδέες τις σχετικές με το κοινωνικό φύλο και τους ρόλους των ανδρών και των γυναικών, ιδιαίτερα στα πεδία της οικογένειας, της εκπαίδευσης και της εργασίας. Η κοινωνιολογική έρευνα έχει μελετήσει τους τρόπους με τους οποίους τα μικρά παιδιά, αγόρια και κορίτσια (από βρέφη ακόμα)



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας  
και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ



ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ  
ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Το υποέργο εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ 2007-2013" του Υπουργείου Εσωτερικών και αφορά στην υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης «Δίκτυο προώθησης της ισότητας των φύλων και αντιμετώπισης της έμφυλης βίας και των κοινωνικών στερεοτύπων» στο πλαίσιο της Πράξης 3.2.4. «Υποστήριξη των Μ.Κ.Ο. (Γυναικείων Οργανώσεων)».

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ  
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ  
Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής «Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΚΠΣ 2000-2006, του ΕΣΠΑ και λοιπών Συγχρηματοδοτούμενων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων» (ΓΤΙΦ/ΕΥΕ)



Εκπαιδευτικός, Επιστημονικός και  
Πολιτιστικός Οργανισμός  
των Ηνωμένων Εθνών  
Organisation des Nations Unies  
pour l' éducation,  
la science et la culture

ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO  
ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ  
CLUB POUR L' UNESCO  
MUNICIPALITÉ DE MAROUSSI (ATTICA)

- ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΟΜΙΛΩΝ,
- ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO
- MEMBRE DE LA FEDERATION HELLENIQUE
- DES CLUBS ASSOCIATIONS ET CENTRES POUR L' UNESCO

κοινωνικοποιούνται και ενσωματώνουν ως ενήλικοι τους αντίστοιχους ρόλους μέσα από διαδικασίες, όπως η ανατροφή, η μόρφωση, οι εφηβικές υποκοουλτούρες, οι εργασιακές πρακτικές και τα οικογενειακά πιστεύω.

(Πηγή: Wikipedia)

## Έρευνα στα ΜΜΕ

Σύμφωνα με τον Nelson (1985), το αρσενικό σχετίζεται με σημειολογικές περιοχές, όπως η ενεργητικότητα, η επιτυχία, η ανωτερότητα, η ανεξαρτησία, η ενότητα, η οργάνωση, η νόηση, η λογική, η αξιοπιστία, η σταθερότητα και η υπερβατικότητα. Αντίθετα το θηλυκό σχετίζεται με την παθητικότητα, την αποτυχία, την κατωτερότητα, την εξάρτηση, την αστάθεια και την προσαρμογή. Στον τηλεοπτικό λόγο, τα ανδρικά χαρακτηριστικά σχετίζονται συχνά με τη σωματική δύναμη, με την κυριαρχία και με την κοινωνική θέση. Σύμφωνα με τον Hite, η πλειονότητα των ανδρών σχετίζει την έννοια του αρσενικού με την αυτοπεποίθηση, την άσκηση ελέγχου, την αυτονομία, την αυτάρκεια και την ανεξαρτησία.

Σημαντικό ρόλο παίζουν επίσης η ηγετική ικανότητα, η αξιοπιστία και η ικανότητα ανάληψης ευθυνών. Για να ενισχύσουμε το παράδειγμά μας διεξήγαμε μία έρευνα σχετικά με τη συχνότητα, που εμφανίζεται το ανδρικό και γυναικείο φύλο στις ειδήσεις-ενημερωτικές εκπομπές.

## Η έρευνα & η μεθοδολογία της

Η παρούσα έρευνα αφορά στην προβαλλόμενη εικόνα της γυναίκας από την τηλεόραση. Συγκεκριμένα παρακολουθήσαμε τις ενημερωτικές εκπομπές ιδιωτικού καναλιού και προβήκαμε σε ανάλυση του τηλεοπτικού λόγου. Η παρακολούθηση και καταγραφή διήρκεσε μια εβδομάδα, από 8 έως 14 Μαΐου. Σαν ενημερωτικές εκπομπές εκλάβαμε το κεντρικό δελτίο ειδήσεων, καθώς και άλλες ενημερωτικές εκπομπές του καναλιού.

Η μέθοδος, που χρησιμοποιήσαμε για τη διεξαγωγή συμπερασμάτων ήταν η ανάλυση περιεχομένου.



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας  
και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ



ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ  
ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Το υπόεργο εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ 2007-2013" του Υπουργείου Εσωτερικών και αφορά στην υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης «Δίκτυο προώθησης της ισότητας των φύλων και αντιμετώπισης της έμφυλης βίας και των κοινωνικών στερεοτύπων» στο πλαίσιο της Πράξης 3.2.4. «Υποστήριξη των Μ.Κ.Ο. (Γυναικείων Οργανώσεων)».

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ  
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ  
Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής «Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΚΠΣ 2000-2006, του ΕΣΠΑ και λοιπών Συγχρηματοδοτούμενων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων» (ΓΤΙΦ/ΕΥΕ)



Εκπαιδευτικός, Επιστημονικός και  
Πολιτιστικός Οργανισμός  
των Ηνωμένων Εθνών  
Organisation des Nations Unies  
pour l' éducation,  
la science et la culture

**ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO  
ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ  
CLUB POUR L' UNESCO  
MUNICIPALITÉ DE MAROUSSI (ATTICA)**

- ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΟΜΙΛΩΝ,
- ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO
- MEMBRE DE LA FEDERATION HELLENIQUE
- DES CLUBS ASSOCIATIONS ET CENTRES POUR L' UNESCO

Οι κατηγορίες των χαρακτηριστικών των δύο φύλων δεν προέκυψαν μετά την παρακολούθηση των εκπομπών, αλλά προϋπήρχαν. Αυτό συνέβη, επειδή χρησιμοποιήσαμε τον πίνακα κατάταξης των χαρακτηριστικών των δύο φύλων, όπως τον συνθέτει ο Τζον Φισκ για τη συγκριτική ανάλυση της αφήγησης των τηλεοπτικών προγραμμάτων (Τ. Φισκ 2000).

Ο πίνακας αυτός περιέχει συνολικά 10 κατηγορίες. Η πρώτη κατηγορία είναι το «ευαίσθητο» και ο αντίποδάς της το «σκληρό». Έχει να κάνει με την παρουσία ή μη της ευαισθησίας, που φαίνεται να διαθέτει το κάθε φύλο. Στη συνέχεια έχουμε την κατηγορία «οικιακό» και την αντίθετή της «επαγγελματικό».

Το οικιακό σχετίζεται με τις δουλειές του σπιτιού, τα παιδιά και το «καλάθι της νοικοκυράς», όπως πολύ συχνά αναφέρουν δημοσιογράφοι. Το επαγγελματικό αφορά την επαγγελματική ιδιότητα. Η επόμενη κατηγορία είναι το «ιδιωτικό», που αφορά προσωπικές και συναισθηματικές υποθέσεις και η αντίθετη το «δημόσιο», που μπορεί να είναι η πολιτική ζωή ή οποιαδήποτε ενασχόληση με τα κοινά. Η επόμενη κατηγορία ονομάζεται «εντός οικίας» και έχει να κάνει με το χώρο του σπιτιού και την ενασχόληση με τις κουρτίνες, τα έπιπλα κ.α. Ο αντίποδας είναι η «εκτός οικίας», που αφορά, δραστηριότητες εκτός σπιτιού, π.χ χόμπι.

Τέλος έχουμε την κατηγορία «αδύναμο» και αντίστοιχα «δυνατό». Το αδύναμο θα μπορούσε να αποδοθεί και σε έναν πολιτικό, που δε μπορεί να αρθρώσει λόγο. Συνήθως όμως τα χαρακτηριστικά της γυναίκας προβάλλονται ως έκφραση αδυναμίας. Το «δυνατό» μπορεί να αφορά και τα δύο φύλα, αν και στερεοτυπικά χαρακτηρίζει το αρσενικό.

Στην ανάλυσή μας η μονάδα καταγραφής είναι η αναφορά στην ιδιότητα/ χαρακτηριστικό (π.χ αναφορά στην ευαισθησία ενός γυναικείου προσώπου). Οι αναφορές καταγράφονταν ανά τρίλεπτο τηλεοπτικού λόγου. Η ανεξάρτητη μεταβλητή, που χειριζόμαστε, είναι το φύλο με τιμές α) θηλυκό και β) αρσενικό.

Οι εξαρτημένες μεταβλητές είναι το είδος των αναφορών, δηλαδή τα χαρακτηριστικά, και η συχνότητα με την οποία αυτά εμφανίζονται.

Βάσει των παραπάνω προκύπτουν αποτελέσματα και συμπεράσματα, που αφορούν στον προβαλλόμενο ρόλο των δύο φύλων από την τηλεόραση. Αυτά παρατίθενται αναλυτικά στη συνέχεια.



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας  
και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ



ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ  
ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Το υπόεργο εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ 2007-2013" του Υπουργείου Εσωτερικών και αφορά στην υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης «Δίκτυο προώθησης της ισότητας των φύλων και αντιμετώπισης της έμφυλης βίας και των κοινωνικών στερεοτύπων» στο πλαίσιο της Πράξης 3.2.4. «Υποστήριξη των Μ.Κ.Ο. (Γυναικείων Οργανώσεων)».

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ  
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ  
Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής «Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΚΠΣ 2000-2006, του ΕΣΠΑ και λοιπών Συγχρηματοδοτούμενων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων» (ΓΤΙΦ/ΕΥΕ)





Εκπαιδευτικός, Επιστημονικός και  
Πολιτιστικός Οργανισμός  
των Ηνωμένων Εθνών  
Organisation des Nations Unies  
pour l' éducation,  
la science et la culture

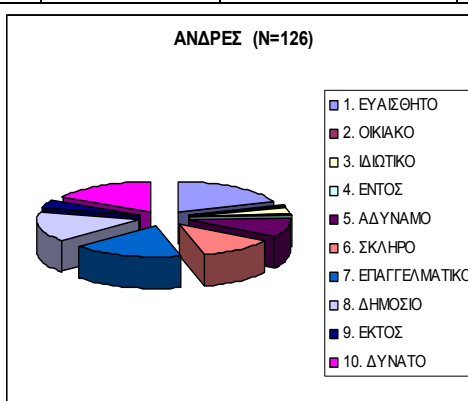
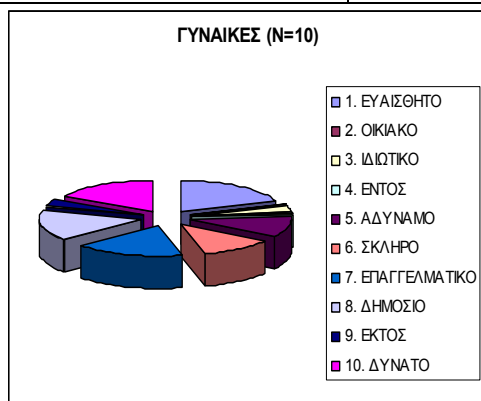
**ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO  
ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ  
CLUB POUR L' UNESCO  
MUNICIPALITÉ DE MAROUSSI (ΑΤΤΙΚΑ)**

- ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΟΜΙΛΩΝ,
- ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO
- MEMBRE DE LA FEDERATION HELLENIQUE
- DES CLUBS ASSOCIATIONS ET CENTRES POUR L' UNESCO

## Αποτελέσματα Έρευνας

### Ενημερωτικές εκπομπές

Χαρακτηριστικά		Φύλο			
		Ανδρες		Γυναίκες	
		Απόλυτη Συχνότητα (N)	Ποσοστά (%)	Απόλυτη Συχνότητα (N)	Ποσοστά (%)
1	Ευαίσθητο	24	19%	1	10%
2	Οικιακό	1	0,8%	-	-
3	Ιδιωτικό	4	3,2%	1	10%
4	Εντός	1	0,8%	-	-
5	Αδύναμο	13	10,3%	2	20%
6	Σκληρό	15	12%	1	10%
7	Επαγγελματικό	22	17,4%	4	40%
8	Δημόσιο	20	15,9%	-	-
9	Εκτός οικίας	5	4%	1	10%
10	Δυνατό	21	16,6%	-	-
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>		<b>126</b>	<b>100%</b>	<b>10</b>	<b>100%</b>



Από τα παραπάνω στοιχεία, κατανοούμε ότι στις ενημερωτικές εκπομπές επικρατούν τα ανδρικά χαρακτηριστικά με συνολική απόλυτη συχνότητα 126, έναντι των 10, που παρουσιάζουν τα αντίστοιχα γυναικεία. Ειδικότερα, από τα ανδρικά χαρακτηριστικά, αυτό που παρουσιάζεται με μεγαλύτερο ποσοστό (19%) στις συγκεκριμένες εκπομπές είναι το «ευαίσθητο» και ακολουθούν το



Εκπαιδευτικός, Επιστημονικός και  
Πολιτιστικός Οργανισμός  
των Ηνωμένων Εθνών  
Organisation des Nations Unies  
pour l' éducation,  
la science et la culture

**ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO  
ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ  
CLUB POUR L' UNESCO  
MUNICIPALITÉ DE MAROUSSI (ΑΤΤΙΚΑ)**

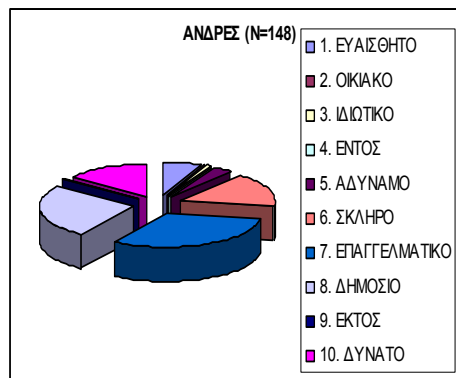
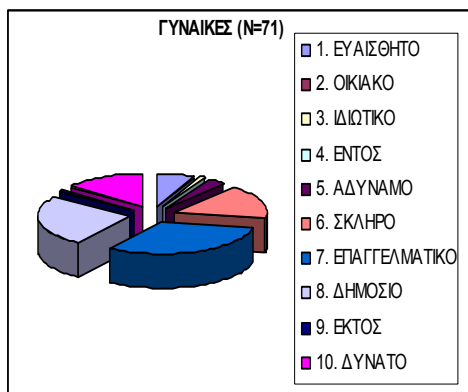
- ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΟΜΙΛΩΝ,
- ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO
- MEMBRE DE LA FEDERATION HELLENIQUE
- DES CLUBS ASSOCIATIONS ET CENTRES POUR L' UNESCO

«επαγγελματικό», το «δυνατό», το «δημόσιο», το «σκληρό», το «αδύναμο», το «εκτός», το «ιδιωτικό» και τα «εντός» και «οικιακό».

Από τα γυναικεία χαρακτηριστικά εκείνο, που παρουσιάζεται με μεγαλύτερη συχνότητα (40%) είναι το «επαγγελματικό». Το «αδύναμο» χαρακτηριστικό έρχεται δεύτερο και ακολουθούν με την ίδια απόλυτη συχνότητα το «ευαίσθητο», το «ιδιωτικό», το «σκληρό» και το «εκτός οικίας». Τα χαρακτηριστικά «οικιακό», «εντός», «δημόσιο» και «δυνατό», δεν παρουσιάζονται καθόλου στις συγκεκριμένες ενημερωτικές εκπομπές.

### Ειδήσεις

Χαρακτηριστικά		Φύλο			
		Άνδρες		Γυναίκες	
		Απόλυτη Συχνότητα (N)	Ποσοστά %	Απόλυτη Συχνότητα (N)	Ποσοστά %
1	Ευαίσθητο	10	6,7	9	12,7
2	Οικιακό	-	-	1	1,4
3	Ιδιωτικό	1	0,7	1	1,4
4	Εντός	-	-	1	1,4
5	Αδύναμο	5	3,4	9	12,7
6	Σκληρό	25	16,9	3	4,2
7	Επαγγελματικό	47	31,7	17	23,9
8	Δημόσιο	38	25,7	20	28,2
9	Εκτός	1	0,7	7	9,8
10	Δυνατό	21	14,2	3	4,2
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>		<b>148</b>	<b>100</b>	<b>71</b>	<b>100</b>



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ



ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Το υπόεργο εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ 2007-2013" του Υπουργείου Εσωτερικών και αφορά στην υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης «Δίκτυο προώθησης της ισότητας των φύλων και αντιμετώπισης της έμφυλης βίας και των κοινωνικών στερεοτύπων» στο πλαίσιο της Πράξης 3.2.4. «Υποστήριξη των Μ.Κ.Ο. (Γυναικείων Οργανώσεων)».

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ  
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ  
Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής «Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΚΠΣ 2000-2006, του ΕΣΠΑ και λοιπών Συγχρηματοδοτούμενων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων» (ΓΤΙΦ/ΕΥΕ)



Εκπαιδευτικός, Επιστημονικός και  
Πολιτιστικός Οργανισμός  
των Ηνωμένων Εθνών  
Organisation des Nations Unies  
pour l' éducation,  
la science et la culture

**ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO  
ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ  
CLUB POUR L' UNESCO  
MUNICIPALITÉ DE MAROUSSI (ATTICA)**

- ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΟΜΙΛΩΝ,
- ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO
- MEMBRE DE LA FEDERATION HELLENIQUE
- DES CLUBS ASSOCIATIONS ET CENTRES POUR L' UNESCO

Τα δελτία ειδήσεων θα μπορούσαμε να ισχυριστούμε, πως είναι εμπορευματικό αγαθό, το οποίο για να πουληθεί στους διαφημιζόμενους θα πρέπει να δημιουργηθεί ένα κοινό κατάλληλου μεγέθους και σύνθεσης. Σύμφωνα με μελέτες της Hobson οι ειδήσεις σε εθνικό επίπεδο συνιστούν πρωτίστως αρσενικό είδος, αν και συχνά τελειώνουν με ένα θέμα «ελαφρύτερο», που σκοπό έχει να επαναφέρει τη γυναίκα μπροστά στη μικρή οθόνη (βλ. Τζον Φισκ, «Η ανατομία του τηλεοπτικού λόγου», σελ: 411). Σε παρόμοια συμπεράσματα έχει οδηγηθεί και η Mellencamp(1985), η οποία υποστηρίζει ότι οι ειδησεογραφικές τηλεοπτικές εκπομπές απευθύνονται κυρίως σε αρσενικά υποκείμενα.

Ανάλογα συμπεράσματα διαφαίνονται και στα παραπάνω δεδομένα, που παραθέτουμε, καθώς επικρατέστερα είναι τα ανδρικά χαρακτηριστικά με απόλυτη συχνότητα 148 έναντι των γυναικείων, που είναι 71. Από τα ανδρικά χαρακτηριστικά αυτό, που παρουσιάζεται σε μεγαλύτερο ποσοστό (45%) είναι το «επαγγελματικό» και ακολουθούν το «δημόσιο», το «σκληρό», το «δυνατό», το «ευαίσθητο» και το «αδύναμο», ενώ το «ιδιωτικό» και το «εντός οικίας» παρουσιάζονται με το ίδιο ποσοστό.

Από τα γυναικεία χαρακτηριστικά το «δημόσιο» παρουσιάζεται με το μεγαλύτερο ποσοστό (20%) και ακολουθεί το «επαγγελματικό». Στη συνέχεια, το «ευαίσθητο» και το «αδύναμο» εμφανίζονται με το ίδιο ποσοστό, ακολουθεί το χαρακτηριστικό «εκτός οικίας», ενώ τα χαρακτηριστικά «δυνατό» και «σκληρό» έπονται με την ίδια απόλυτη συχνότητα. Στις ειδήσεις, τελευταία εμφανίζονται τα γυναικεία χαρακτηριστικά «οικιακό», «ιδιωτικό» και «εντός οικίας» με το ίδιο ακριβώς ποσοστό.



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας  
και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ



ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ  
ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Το υπόεργο εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ 2007-2013" του Υπουργείου Εσωτερικών και αφορά στην υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης «Δίκτυο προώθησης της ισότητας των φύλων και αντιμετώπισης της έμφυλης βίας και των κοινωνικών στερεοτύπων» στο πλαίσιο της Πράξης 3.2.4. «Υποστήριξη των Μ.Κ.Ο. (Γυναικείων Οργανώσεων)».

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ  
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ  
Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής «Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΚΠΣ 2000-2006, του ΕΣΠΑ και λοιπών Συγχρηματοδοτούμενων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων» (ΓΤΙΦ/ΕΥΕ)



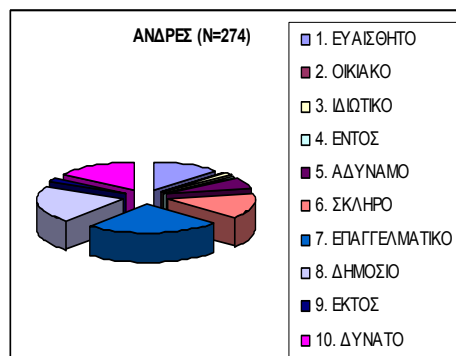
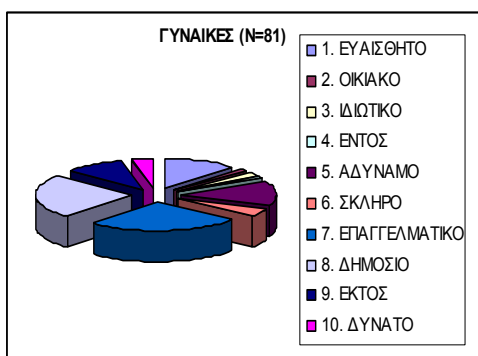
Εκπαιδευτικός, Επιστημονικός και Πολιτιστικός Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών  
Organisation des Nations Unies pour l' éducation, la science et la culture

**ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO  
ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ  
CLUB POUR L' UNESCO  
MUNICIPALITÉ DE MAROUSSI (ATTICA)**

- ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΟΜΙΛΩΝ,
- ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO
- MEMBRE DE LA FEDERATION HELLENIQUE
- DES CLUBS ASSOCIATIONS ET CENTRES POUR L' UNESCO

**Συνολικά ποσοστά (ειδήσεις και ενημερωτικές εκπομπές)**

Χαρακτηριστικά		Φύλο			
		Άνδρες		Γυναίκες	
		Απόλυτη Συχνότητα (N)	Ποσοστά %	Απόλυτη Συχνότητα (N)	Ποσοστά %
1	Ευαίσθητο	34	12,4	10	12,3
2	Οικιακό	1	0,3	1	1,2
3	Ιδιωτικό	5	1,8	2	2,5
4	Εντός	1	0,4	1	1,2
5	Αδύναμο	18	6,6	11	13,6
6	Σκληρό	40	14,6	4	4,9
7	Επαγγελματικό	69	25,2	21	26
8	Δημόσιο	58	21,2	20	24,7
9	Εκτός	6	2,2	8	9,9
10	Δυνατό	42	15,3	3	3,7
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>		<b>274</b>	<b>100</b>	<b>81</b>	<b>100</b>



Από τα συνολικά στοιχεία, που προκύπτουν τόσο από τις ειδήσεις, όσο και από τις ενημερωτικές εκπομπές, επικρατέστερα είναι τα ανδρικά χαρακτηριστικά με απόλυτη συχνότητα 274, έναντι των γυναικείων, που είναι 81. Παρατηρώντας τον παραπάνω πίνακα μπορούμε να διαπιστώσουμε μεγάλες ομοιότητες. Συγκεκριμένα, τόσο στα ανδρικά, όσο και στα γυναικεία χαρακτηριστικά, αυτό που εμφανίζεται με μεγαλύτερη συχνότητα είναι το «επαγγελματικό» και ακολουθεί το «δημόσιο».



Εκπαιδευτικός, Επιστημονικός και  
Πολιτιστικός Οργανισμός  
των Ηνωμένων Εθνών  
Organisation des Nations Unies  
pour l' éducation,  
la science et la culture

**ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO  
ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ  
CLUB POUR L' UNESCO  
MUNICIPALITÉ DE MAROUSSI (ATTICA)**

- ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΟΜΙΛΩΝ,
- ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO
- MEMBRE DE LA FEDERATION HELLENIQUE
- DES CLUBS ASSOCIATIONS ET CENTRES POUR L' UNESCO

Παρά το γεγονός ότι τα ευρήματα των Seiter καταδεικνύουν τον οικογενειακό και εντός οικίας ρόλο, με τον οποίο η πατριαρχική κοινωνία έχει επιφορτίσει τις γυναίκες και αυτό, που υπερέχει είναι η προτεραιότητα και η ιερότητα της οικογένειας, στα συγκεκριμένα ευρήματα, παρατηρούμε ότι η γυναίκα επικεντρώνεται και ασχολείται περισσότερο με τον επαγγελματικό τομέα, παρά με τον οικογενειακό.

Παρατηρούμε ακόμα, ότι υπάρχει μια μικρή διαφοροποίηση ως προς τη σειρά, που εμφανίζονται τα διάφορα χαρακτηριστικά(δυνατό, σκληρό, ευαίσθητο, αδύναμο και εκτός οικίας), αλλά και πάλι τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: «ιδιωτικό», «οικιακό» και «εντός οικίας» παρουσιάζουν την ίδια σειρά εμφάνισης.

Έχοντας υπόψη μας τα παραπάνω, που παραθέτουμε, αναμέναμε ότι στη συγκεκριμένη έρευνα θα βρίσκαμε ανάλογα συμπεράσματα, παραταύτα όμως διαπιστώνουμε ότι αν και οι γυναίκες εμφανίζονται με μικρότερη συχνότητα απ' ότι οι άνδρες, ωστόσο, τα κυριότερα χαρακτηριστικά, που υπερτερούν είναι τα: «επαγγελματικό», «δημόσιο» και «ευαίσθητο» (χαρακτηριστικά, που υπερτερούν και στους άνδρες) και όχι τα «οικιακό», «εντός οικίας» και «αδύναμο», που αναμέναμε ότι θα βρίσκαμε. Μήπως άραγε αυτή η έρευνα καταδεικνύει ότι οι γυναίκες παρουσιάζονται στη σημερινή εποχή πιο δυναμικές και περισσότερο αφοσιωμένες στην επαγγελματική τους καταξίωση, στην κοινωνική τους ανέλιξη και στην ασχολία τους με τα κοινά, στοιχεία, που σε παλιότερες εποχές θα τα βρίσκαμε αποκλειστικά στους άνδρες;



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας  
και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ



ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ  
ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Το υπόεργο εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ 2007-2013" του Υπουργείου Εσωτερικών και αφορά στην υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης «Δίκτυο προώθησης της ισότητας των φύλων και αντιμετώπισης της έμφυλης βίας και των κοινωνικών στερεοτύπων» στο πλαίσιο της Πράξης 3.2.4. «Υποστήριξη των Μ.Κ.Ο. (Γυναικείων Οργανώσεων)».

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ  
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ  
Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής «Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΚΠΣ 2000-2006, του ΕΣΠΑ και λοιπών Συγχρηματοδοτούμενων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων» (ΓΤΙΦ/ΕΥΕ)



Εκπαιδευτικός, Επιστημονικός και  
Πολιτιστικός Οργανισμός  
των Ηνωμένων Εθνών  
Organisation des Nations Unies  
pour l' éducation,  
la science et la culture

ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO  
ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ  
CLUB POUR L' UNESCO  
MUNICIPALITÉ DE MAROUSSI (ATTICA)

- ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΟΜΙΛΩΝ,
- ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO
- MEMBRE DE LA FEDERATION HELLENIQUE
- DES CLUBS ASSOCIATIONS ET CENTRES POUR L' UNESCO

## Βιολογικό και κοινωνικό φύλο

Σε γενικές γραμμές, ο όρος βιολογικό φύλο χρησιμοποιείται για να περιγράψει τις βιολογικές κατηγορίες του άνδρα και της γυναίκας, ενώ ο όρος κοινωνικό φύλο χρησιμοποιείται για να περιγράψει τις κοινωνικές κατηγορίες της αρρενωπότητας και της θηλυκότητας, δηλαδή τα χαρακτηριστικά και τη συμπεριφορά, που αποδίδονται στο καθένα από τα δύο φύλα. Το κοινωνικό φύλο προσδιορίζεται από κοινωνικούς παράγοντες. Ο κοινωνικός ρόλος του φύλου αναφέρεται σε συμπεριφορές, ενδιαφέροντα και υποχρεώσεις, που ορίζονται από την κοινωνία ως κατάλληλα, αρμόζοντα σε άνδρες και γυναίκες. Η διάκριση του βιολογικού και κοινωνικού φύλου δε χρησιμοποιείται για να προσδιορίσει τον παράγοντα, που ευθύνεται για την εμφάνιση συγκεκριμένων χαρακτηριστικών σε άτομα διαφορετικού φύλου, αλλά για να αναδείξει, πως αυτά τα χαρακτηριστικά ή συμπεριφορές αποτελούν το αποτέλεσμα της κοινωνικής διαμεσολάβησης στη βάση μιας βιολογικής διαφοράς.

### Το περιεχόμενο των ρόλων του κοινωνικού φύλου

Το περιεχόμενο των ρόλων των δύο φύλων περιλαμβάνει πεποιθήσεις για τους άνδρες και τις γυναίκες (οι άνδρες είναι πιο διεκδικητικοί από τις γυναίκες), προτιμήσεις (για παράδειγμα η επιθυμία να είναι κανείς διεκδικητικός) και υιοθέτηση ορισμένων τρόπων συμπεριφοράς (το να συμπεριφέρεται κανείς με τρόπο διεκδικητικό). Θα μπορούσαμε να διερευνήσουμε τη διαμόρφωση του κοινωνικού ρόλου του φύλου μέσα από τις δραστηριότητες των παιδιών.

Να καταγράψουμε με τι παιχνίδια παίζουν, ποια παιχνίδια θεωρούν ανδρικά ή γυναικεία (πεποιθήσεις) και με ποια παιχνίδια θέλουν να παίζουν τα ίδια (προτιμήσεις).

### Ερμηνεία των εμπειρικών δεδομένων σε σχέση με τις διαφορές φύλου

Οι διαφορές φύλου αναφέρονται σε διαφορές μέσω των όρων μεταξύ ομάδων αγοριών και ομάδων κοριτσιών. Υπάρχουν πάντα μεγάλες διαφορές στα άτομα του ίδιου φύλου (ενδοφυλική διακύμανση), αλλά και αξιοσημείωτη επικάλυψη ανάμεσα στα δύο φύλα. Για παράδειγμα, κατά μέσο όρο, τα αγόρια παρουσιάζουν επιθετική συμπεριφορά σε μεγαλύτερο βαθμό συγκριτικά με τα κορίτσια, αλλά πολλά αγόρια βρίσκονται στο ίδιο επίπεδο επιθετικότητας με τα κορίτσια, ενώ ορισμένα κορίτσια είναι πιο επιθετικά από ό,τι πολλά αγόρια.



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας  
και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ



ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ  
ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Το υπόεργο εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ 2007-2013" του Υπουργείου Εσωτερικών και αφορά στην υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης «Δίκτυο προώθησης της ισότητας των φύλων και αντιμετώπισης της έμφυλης βίας και των κοινωνικών στερεοτύπων» στο πλαίσιο της Πράξης 3.2.4. «Υποστήριξη των Μ.Κ.Ο. (Γυναικείων Οργανώσεων)».

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ  
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ  
Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής «Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΚΠΣ 2000-2006, του ΕΣΠΑ και λοιπών Συγχρηματοδοτούμενων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων» (ΓΤΙΦ/ΕΥΕ)



Εκπαιδευτικός, Επιστημονικός και  
Πολιτιστικός Οργανισμός  
των Ηνωμένων Εθνών  
Organisation des Nations Unies  
pour l' éducation,  
la science et la culture

ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO  
ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ  
CLUB POUR L' UNESCO  
MUNICIPALITÉ DE MAROUSSI (ATTICA)

- ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΟΜΙΛΩΝ,
- ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO
- MEMBRE DE LA FEDERATION HELLENIQUE
- DES CLUBS ASSOCIATIONS ET CENTRES POUR L' UNESCO

### ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΕΣ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΦΥΛΟ

Στις δυτικές κοινωνίες οι άνδρες θεωρούνται ικανοί, λογικοί, διεκδικητικοί, επιθετικοί, έξυπνοι, ανταγωνιστικοί, καλοί στις θετικές επιστήμες, ενώ οι γυναίκες πιστεύεται πως είναι αδύναμες, φλύαρες, ευγενικές, παθητικές, εξαρτημένες, θερμές, εκφραστικές και με κλίση στη λογοτεχνία και την τέχνη. Τα περισσότερα από τα χαρακτηριστικά προσωπικότητας, που εμπεριέχονται στο ανδρικό στερεότυπο αξιολογούνται θετικά, συχνότερα από εκείνα του γυναικείου στερεότυπου. Τόσο οι άνδρες, όσο και οι γυναίκες έχουν ενσωματώσει στην αυτοαντίληψή τους τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας, που εμπεριέχονται στο στερεότυπο του φύλου τους.

### Η κατανόηση από το παιδί της έννοιας του φύλου

Ήδη στην ηλικία των δύο ετών το παιδί μπορεί να διακρίνει το φύλο σε εικόνες παραδοσιακών ανδρών και γυναικών. Παρόλα αυτά δεν κατανοεί ακόμη ότι το φύλο είναι ένα σταθερό και μόνιμο στοιχείο της ταυτότητας. Η σταθερότητα του φύλου και η μονιμότητα του φύλου έρχεται αργότερα. Από το τρίτο ή τέταρτο έτος της ηλικίας τους, πολλά παιδιά έχουν επίγνωση των στερεοτύπων του φύλου σε ότι αφορά τα παιχνίδια και τις δραστηριότητες των παιδιών. Τι φορούν άνδρες και γυναίκες, πως χρησιμοποιούν διαφορετικά πράγματα, ασχολούνται με διαφορετικά πράγματα. Παιδιά οκτώ ετών έχουν επίγνωση των στερεοτύπων παρόμοια με αυτή των ενηλίκων.

### Διαμόρφωση του ρόλου του φύλου

Σύμφωνα με τη θεωρία της κοινωνικής μάθησης (Bandura, 1977), η συμπεριφορά του παιδιού διαμορφώνεται από τη συμπεριφορά των άλλων, ιδιαίτερα των γονέων. Αυτή η συμπεριφορά περιλαμβάνει τις διαφορές φύλου στη συμπεριφορά και τις στάσεις. Οι γονείς και άλλα σημαντικά πρόσωπα ενισχύουν συγκεκριμένες συμπεριφορές και αποθαρρύνουν ή αποδοκιμάζουν άλλες. Επιπλέον, τα παιδιά μιμούνται παρατηρώντας τη συμπεριφορά άλλων. Οι γονείς ενισχύουν δραστηριότητες και επιλογές παιχνιδιού, που αρμόζουν στο φύλο του παιδιού. Από πολύ νωρίς οι γονείς δίνουν στα μικρά παιδιά, αγόρια και κορίτσια, διαφορετικά παιχνίδια. Κούκλες και οικιακά παιχνίδια για τα κορίτσια, αυτοκίνητα και αθλητικά παιχνίδια για τα αγόρια.



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας  
και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ



ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ  
ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Το υπόεργο εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ 2007-2013" του Υπουργείου Εσωτερικών και αφορά στην υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης «Δίκτυο προώθησης της ισότητας των φύλων και αντιμετώπισης της έμφυλης βίας και των κοινωνικών στερεοτύπων» στο πλαίσιο της Πράξης 3.2.4. «Υποστήριξη των Μ.Κ.Ο. (Γυναικείων Οργανώσεων)».

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ  
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ  
Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής «Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΚΠΣ 2000-2006, του ΕΣΠΑ και λοιπών Συγχρηματοδοτούμενων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων» (ΓΤΙΦ/ΕΥΕ)



Εκπαιδευτικός, Επιστημονικός και  
Πολιτιστικός Οργανισμός  
των Ηνωμένων Εθνών  
Organisation des Nations Unies  
pour l' éducation,  
la science et la culture

**ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO  
ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ  
CLUB POUR L' UNESCO  
MUNICIPALITÉ DE MAROUSSI (ATTICA)**

- ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΟΜΙΛΩΝ,
- ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO
- MEMBRE DE LA FEDERATION HELLENIQUE
- DES CLUBS ASSOCIATIONS ET CENTRES POUR L' UNESCO

Ο τρόπος, που οι πατέρες φέρονται στα παιδιά διέφερε σημαντικά από αυτόν των μητέρων. Βρέθηκε (Siegal, 1987), πως οι πατέρες θεωρούσαν, πως τα αγόρια ήταν πιο δυνατά και σκληρά από τα κορίτσια και τα ενθάρρυναν στο σκληρό παιχνίδι, ενώ συγχρόνως αντιδρούσαν πιο αρνητικά στο παιχνίδι με κούκλες.

Η γνωστική αναπτυξιακή θεωρία της διαμόρφωσης ρόλου φύλου έχει τις βάσεις της στα κείμενα του Kohlberg. Ο Kohlberg θεωρούσε πως το παιδί είναι ένα ενεργό υποκείμενο, που επιδιώκει να δώσει περιεχόμενο και να κατανοήσει το κοινωνικό περιβάλλον. Οι στάσεις και οι πεποιθήσεις του ίδιου του παιδιού για τους ρόλους των δύο φύλων θεωρούνται πρωταρχικής σημασίας, γιατί καθοδηγούν τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνεται τη σχέση του με το περιβάλλον. Υποστήριζε πως η αυξανόμενη επίγνωση, που έχει το παιδί για την ταυτότητα φύλου του αποτελεί κρίσιμο στοιχείο για την περαιτέρω διαμόρφωση του φύλου. Οι άλλοι λειτουργούν ως πρότυπα για μίμηση, αλλά αυτό γίνεται λόγω της αυτοκοινωνικοποίησης, της επίγνωσης δηλαδή, πως το άτομο ανήκει σε ένα φύλο και πως τα άτομα, που ανήκουν στο ίδιο φύλο κάνουν το ίδιο.

### Βιβλιογραφία

Bandura, A. (1977) Social learning theory. N.J.: Prentice Hill

Siegal, M. (1987) Are sons and daughters treated more differently by fathers than by mothers? Developmental Review, 7, 183-209

Turner, P.J. (1999) Βιολογικό φύλο, κοινωνικό φύλο και ταυτότητα του Εγώ. Ελληνικά Γράμματα



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας  
και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ



ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ  
ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Το υπόεργο εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ 2007-2013" του Υπουργείου Εσωτερικών και αφορά στην υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης «Δίκτυο προώθησης της ισότητας των φύλων και αντιμετώπισης της έμφυλης βίας και των κοινωνικών στερεοτύπων» στο πλαίσιο της Πράξης 3.2.4. «Υποστήριξη των Μ.Κ.Ο. (Γυναικείων Οργανώσεων)».

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ  
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ  
Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής «Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΚΠΣ 2000-2006, του ΕΣΠΑ και λοιπών Συγχρηματοδοτούμενων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων» (ΓΤΙΦ/ΕΥΕ)





Εκπαιδευτικός, Επιστημονικός και  
Πολιτιστικός Οργανισμός  
των Ηνωμένων Εθνών  
Organisation des Nations Unies  
pour l' éducation,  
la science et la culture

ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO  
ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ  
CLUB POUR L' UNESCO  
MUNICIPALITÉ DE MAROUSSI (ATTICA)

- ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΟΜΙΛΩΝ,
- ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO
- MEMBRE DE LA FEDERATION HELLENIQUE
- DES CLUBS ASSOCIATIONS ET CENTRES POUR L' UNESCO

## Αντί επιλόγου...

Άραγε, τα κορίτσια γεννιούνται με την επιθυμία να τα ντύσουν στα ροζ και να παίζουν με κούκλες, ενώ τα αγόρια, αντίστοιχα, πρέπει να φορούν μπλε ρούχα και να προτιμούν να παίζουν με τα αυτοκίνητα;

Και αν όχι, γιατί αυτές οι ιδέες είναι τόσο βαθιά ριζωμένες σε πολλές χώρες τόσο, που έχουν ληφθεί ως δεδομένες;

Μία διαφήμιση σαφώς παίζει σημαντικό ρόλο στο να επηρεάσει τη φαντασία. Για παράδειγμα, μία εικόνα ενός γέρου, χοντρού, χαμογελαστού παππού των Χριστουγέννων, με μια άφθονη λευκή γενειάδα, --που είναι πανταχού παρούσα σήμερα --οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στο Haddon Hubbard, ο οποίος δημιούργησε αυτό το εμβληματικό σχήμα για την Coca-Cola το 1930. Αλλά η διαφήμιση τελικά προκαλεί τη δημιουργία στερεοτύπων των φύλων, ή απλά αντανακλά το κοινωνικό status quo;

Θα μπορούσε η διάκριση λόγω φύλου, στην πρώιμη παιδική ηλικία να είναι ένα από τα πρώτα βήματα για τη δημιουργία της ανισότητας, όπως υπογραμμίζεται από τη Σιμόν ντε Μπoβουάρ στο «Δεύτερο Φύλο»: "Κανείς δεν γεννιέται, αλλά γίνεται, γυναίκα"; Και αν ναι, μπορεί να βοηθήσει η διαφήμιση των παιχνιδιών, που αναφέρθηκε στην αρχή στην αλλαγή των στερεοτύπων, που παρατηρείται ακόμη και στην παιδική ηλικία;

Πολλά από αυτά, που νομίζουμε ότι ξέρουμε σχετικά με τις προτιμήσεις των δύο φύλων στην παιδική ηλικία είναι σαφώς επίκτητα, όχι έμφυτα.

Για πολλούς αιώνες δεν υπήρχαν χρώματα να αποδίδονται σε αγοράκια και κοριτσάκια. Όλα τα παιδιά ήταν γενικά ντυμένα με τον ίδιο τρόπο, σε λευκό χρώμα. Μέχρι το τέλος του 19ου αιώνα, ωστόσο, η ιδέα ότι τα κορίτσια και τα αγόρια πρέπει να φορούν διαφορετικά χρώματα άρχισε να αναδύεται και να κρίνεται επιτακτικότερη. Αλλά εκείνη την εποχή το χρώμα μπλε, το οποίο, μεταξύ άλλων συνδέθηκε με την Παρθένο Μαρία, προτιμήθηκε για τα κορίτσια, ενώ το ροζ θεωρήθηκε πιο αρσενικό.



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας  
και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ



ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ  
ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Το υποέργο εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ 2007-2013" του Υπουργείου Εσωτερικών και αφορά στην υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης «Δίκτυο προώθησης της ισότητας των φύλων και αντιμετώπισης της έμφυλης βίας και των κοινωνικών στερεοτύπων» στο πλαίσιο της Πράξης 3.2.4. «Υποστήριξη των Μ.Κ.Ο. (Γυναικείων Οργανώσεων)».

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ  
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ  
Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής «Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΚΠΣ 2000-2006, του ΕΣΠΑ και λοιπών Συγχρηματοδοτούμενων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων» (ΓΤΙΦ/ΕΥΕ)



Εκπαιδευτικός, Επιστημονικός και  
Πολιτιστικός Οργανισμός  
των Ηνωμένων Εθνών  
Organisation des Nations Unies  
pour l' éducation,  
la science et la culture

**ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO  
ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ  
CLUB POUR L' UNESCO  
MUNICIPALITÉ DE MAROUSSI (ATTICA)**

- ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΟΜΙΛΩΝ,
- ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO
- MEMBRE DE LA FEDERATION HELLENIQUE
- DES CLUBS ASSOCIATIONS ET CENTRES POUR L' UNESCO

Αυτό τονίστηκε το 1918, στην Εφημερίδα Lady's Journal, στην οποία αναφέρεται ότι: «Υπήρξε μια μεγάλη ποικιλία απόψεων σχετικά με το θέμα», αλλά ο γενικά αποδεκτός κανόνας είναι: «το ροζ για το αγόρι και το μπλε για το κορίτσι». Ο λόγος ήταν ότι το ροζ ήταν πιο έντονο χρώμα, πιο κατάλληλο για το αγόρι, ενώ το μπλε, το οποίο είναι πιο λεπτό και πιο φίνο, ήταν το πιό όμορφο για το κορίτσι.

Σύμφωνα με μια μελέτη, που διεξήχθη από την καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο του Cambridge, Melissa Hines σε 120 παιδιά ηλικίας κάτω των δύο ετών, δεν υπάρχει έμφυτη προτίμηση χρώματος από τα δύο φύλα, με τόσο τα κορίτσια, όσο και τα αγόρια να προτιμούν ροζ αποχρώσεις και πιο στρογγυλεμένα σχήματα. Στην ηλικία των 12 μηνών, 57.2% των κοριτσιών και το 56.4% των αγοριών κοίταζαν απ' όλα τα διαφορετικά παιχνίδια, που τους έδειχναν, πρώτα τις κούκλες.

Ωστόσο, από την ηλικία των 24 μηνών, τα πράγματα αλλάζουν. Ενώ το 52.7% των κοριτσιών εξακολουθεί να κοιτάζει πρώτα τις κούκλες, το ποσοστό των αγοριών, τα οποία άρχισαν να αναπτύσσουν μια προτίμηση για άλλες εικόνες ή αντικείμενα όπως π.χ. για την εικόνα του αυτοκινήτου τελικά μειώνεται σε 47.9%. Η μελέτη αυτή υποστηρίζει ότι η κοινωνικοποίηση παίζει ρόλο στη γνωστική ανάπτυξη των δύο φύλων και όχι άλλοι εκ γενετής παράγοντες.

Αλλά το να παίζουν τα κορίτσια με τις κούκλες, δύναται να εκληφθεί ως γεγονός που οδηγεί σε υπερ-εκπροσώπηση των γυναικών σε θέσεις φροντίδας ή σε άλλες παρόμοιες θέσεις; Τα κορίτσια, που έχουν μεγαλώσει σε έναν «ροζ κόσμο» ακόμα τείνουν να είναι πιο φιλόδοξα από ό,τι τα αγόρια: π.χ. όταν ρωτήθηκαν τι περιμένουν να κάνουν στην ηλικία των 30 ετών, τα 15χρονα κορίτσια τείνουν να έχουν πιο φιλόδοξες επαγγελματικές φιλοδοξίες από ό,τι τα αγόρια. Κατά μέσο όρο, έχουν 11 ποσοστιαίες μονάδες περισσότερες ως στατιστικές πιθανότητες από ό,τι τα αγόρια, να προσδοκούν να εργαστούν σε θέσεις υψηλής σταδιοδρομίας, όπως νομοθέτες, ανώτεροι υπάλληλοι, διευθυντές και επαγγελματίες.

Ωστόσο, όταν «χτυπούν» την αγορά εργασίας, οι γυναίκες τείνουν να έχουν λιγότερες αρμοδιότητες κατά τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και αντιπροσωπεύουν μόνο το 10% των θέσεων υψηλής ευθύνης στις χώρες του ΟΟΣΑ.

Επομένως, τι συμβαίνει μεταξύ του χρόνου, που μεσολαβεί ανάμεσα στο λύκειο και την έναρξη της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας;

 Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης		 Ε.Π. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ	 ΕΣΠΑ 2007-2013 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ	 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	 ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ
Το υποέργο εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ 2007-2013" του Υπουργείου Εσωτερικών και αφορά στην υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης «Δίκτυο προώθησης της ισότητας των φύλων και αντιμετώπισης της έμφυλης βίας και των κοινωνικών στερεοτύπων» στο πλαίσιο της Πράξης 3.2.4. «Υποστήριξη των Μ.Κ.Ο. (Γυναικείων Οργανώσεων)».					
Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής «Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΚΠΣ 2000-2006, του ΕΣΠΑ και λοιπών Συγχρηματοδοτούμενων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων» (ΓΤΙΦ/ΕΥΕ)					



Εκπαιδευτικός, Επιστημονικός και  
Πολιτιστικός Οργανισμός  
των Ηνωμένων Εθνών  
Organisation des Nations Unies  
pour l' éducation,  
la science et la culture

**ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO  
ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ  
CLUB POUR L' UNESCO  
MUNICIPALITÉ DE MAROUSSI (ATTICA)**

- ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΟΜΙΛΩΝ,
- ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO
- MEMBRE DE LA FEDERATION HELLENIQUE
- DES CLUBS ASSOCIATIONS ET CENTRES POUR L' UNESCO

Οι γυναίκες αντιμετωπίζουν περισσότερες δυσκολίες να εισέλθουν στην αγορά εργασίας, κερδίζουν λιγότερα από τους άνδρες και είναι πιο πιθανό να εργάζονται με μερική απασχόληση, σύμφωνα με την τελευταία έκθεση του ΟΟΣΑ σχετικά με το φύλο, "Κλείνοντας το χάσμα των φύλων: Act Now".

Σήμερα, διάφορες πρωτοβουλίες αναλαμβάνονται από κράτη με σκοπό την προώθηση της μεγαλύτερης δυνατής ισότητας των φύλων, όπως η ποσόστωση, που επιβάλλεται στη Νορβηγία, όπου οι γυναίκες υποχρεούνται από το νόμο να αποτελούν το 40% των μελών κάθε διοικητικού συμβουλίου.

Μια αλλαγή νοοτροπίας είναι επίσης απαραίτητη. Η αλλαγή νοοτροπίας όμως, επιτυγχάνεται μέσα από την εκπαίδευση. Η «αλλαγή παραδείγματος» είναι ανέφικτη χωρίς τη μεταβολή της εικόνας των γυναικών σε όλα τα επίπεδα της κοινωνικοοικονομικής ζωής. Και αυτό ξεκινά από το σπίτι: σε όλες τις χώρες του ΟΟΣΑ, οι γυναίκες κάνουν περισσότερες από τις μη αμειβόμενες εργασίες (μαγειρέμα, καθάρισμα, φροντίδα για τα παιδιά) από ό,τι οι άνδρες.

Αυτές οι διαφορές γίνονται ακόμα πιο εντυπωσιακές και προκλητικές, όταν συνειδητοποιείται ότι, όταν πρόκειται για τα πραγματικά σημαντικά πράγματα στη ζωή, οι άνδρες και οι γυναίκες σκέφτονται το ίδιο.

Η Γεφύρωση του χάσματος μεταξύ των φύλων θα είναι μια μακρά διαδικασία. Η έλλειψη πληροφόρησης, κατάλληλης εκπαίδευσης και ανατροφής καλλιεργεί στερεότυπα σε σημείο, που η διάκριση «αγόρι» ή «κορίτσι» να μην είναι μία διάκριση μόνο βιολογική, αλλά να καταλήγει να γίνεται διάκριση κοινωνική, πολιτική, οικουμενική.



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας  
και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ



ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ  
ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Το υπόεργο εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ 2007-2013" του Υπουργείου Εσωτερικών και αφορά στην υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης «Δίκτυο προώθησης της ισότητας των φύλων και αντιμετώπισης της έμφυλης βίας και των κοινωνικών στερεοτύπων» στο πλαίσιο της Πράξης 3.2.4. «Υποστήριξη των Μ.Κ.Ο. (Γυναικείων Οργανώσεων)».

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ  
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ  
Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής «Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΚΠΣ 2000-2006, του ΕΣΠΑ και λοιπών Συγχρηματοδοτούμενων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων» (ΓΤΙΦ/ΕΥΕ)

**ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO**  
**ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ**

Βασ. Γεωργίου 2-4, Μαρούσι, Αθήνα, Τ.Κ. 15122

2-4, Rue Vas. Georgiou, 15122, Maroussi, Athènes

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ / SECRETARIAT

Τηλ/Τέλ: 210-6147002 ❖ φαξ/fax: 210-6147004

url: [www.unesco.gr](http://www.unesco.gr) ❖ e-mail: [info@unesco.gr](mailto:info@unesco.gr)